

Til deg som skal opereres ved C-Medical

Vi ønsker at du skal føle deg trygg ved å vite litt om hva som skjer når du skal opereres. Spesialutdannede leger og sykepleiere vil gjennom sin utdannelse og erfaring gjøre sitt ytterste for at operasjonen gjennomføres på en trygg og god måte.

Denne informasjonen omfatter bare det som skjer i forbindelse med narkose (anestesi) og oppvåkning. Orientering om selve inngrepet blir gitt av kirurg på den avdelingen du tilhører. Du vil også få ytterligere praktisk informasjon om dusjing, barbering og andre forberedelser. **Har du spørsmål kan du ringe telefonnummer 22600050 i våre åpningstider mandag til torsdag 08-16.00, eller fredag 08-12.00.**

Før operasjonen

Det er viktig at du er frisk når du skal opereres for å unngå komplikasjoner i forbindelse med denne. Ta kontakt med oss dersom du har:

- Forkjølelse, feber, urinveisinfeksjon, eller andre infeksjoner i kroppen
- Sår, rifter eller kviser på huden rundt operasjonsområdet, da dette kan være inngangsport for bakterier
- Har jobbet ved eller vært behandlet på sykehus eller hos tannlege utenfor Norge i løpet av de siste 12 måneder

Dagen før operasjon

Hva betyr det å faste?

Du må **faste operasjonsdagen** for å unngå problemer i forbindelse med anestesi. Det betyr at du **ikke** skal spise mat, frukt eller drikke melk de siste 6 timene før operasjonen. Du *kan* drikke vann, saft, kaffe/te **uten** melk inntil 2 timer før operasjon. Du skal **ikke** røyke eller bruke snus i 2 timer før operasjonen. Du skal heller ikke tygge tyggegummi eller spise sukkertøy/ pastiller de siste 2 timene før operasjonen.

Forskning viser at de som røyker er mer utsatt for å få lungebetennelse og andre komplikasjoner i forbindelse med operasjon. Du bør derfor slutte å røyke 4-8 uker før operasjonen. Nikotinplaster, tyggegummi eller e-sigaretter kan være alternativer dersom du ikke klarer å slutte. Dersom du ikke klarer å slutte er det likevel viktig at du ikke røyker den dagen du skal opereres.

Dersom du ikke følger reglene om faste og røyking kan du risikere at operasjonen blir utsatt eller avlyst.

Ved enkelte inngrep gjelder andre rutiner. Dette vil du i så fall bli orientert om før operasjonen.

Egne medisiner/utstyr

Ta med deg alle medisiner som du bruker til vanlig, i originalforpakningen, dette gjelder også inhalasjonsmedisiner, øyedråper, diabetesmedisiner med tilhørende utstyr. Ta også med en oppdatert liste over medikamentene dine. Vi trenger å vite hvilke doser du bruker, og hvor ofte du tar disse medisinene. Bruker du pustemaskin (CPAP) for søvnapné, skal denne tas med til sykehuset.

I forbindelse med operasjon er det spesielt viktig at sykehuset får vite om du bruker blodfortynnende medisiner. Dersom du er usikker på om du bruker blodfortynnende medisiner, spør fastlegen din. Noen av disse medisinene skal ikke brukes før en operasjon.

Du vil få informasjon om hvilke medisiner du skal ta, og hvilke du **ikke** skal ta på operasjonsdagen. Husk å si fra om du bruker naturmedisiner.

Det er også viktig for oss (i forbindelse med anestesi) å vite om du har brukt eller bruker narkotika.

Hvilke andre forberedelser må du tenke på før anestesi og operasjon?

Du må dusje om morgenen operasjonsdagen. Du skal ikke bruke fuktighetskrem etter dusjing. Du må fjerne neglelakk, akrylnegler og shellakk, samt sminke, ringer, smykker, piercing og klokke før du kommer til operasjonsavdelingen. Dette gjøres av hensyn til sikkerhet, hygiene og overvåkingen under operasjonen.

Forberedelser på sykehuset

Tannstatus:

Sykehuset må vite om du har proteser, bro, kroner, stifter eller løse tenner. Om du har proteser skal disse beholdes inntil du kommer inn til operasjonsstuen, og tas ut før du sovner.

Allergier:

Du må si ifra om allergier og matintoleranser, **spesielt dersom det er medisiner du ikke tåler**.

Før du blir lagt i narkose vil du igjen bli spurt om nakkeplager, allergier og om du har kunstige eller dårlige tenner. Du har blitt spurt om dette tidligere, men sykehuset ønsker å være på den sikre siden.

Hva er premedikasjon?

Før man går til operasjonsstuen kan det være vi gir deg premedikasjon. Dette er en forbehandling før anestesi og består av smertestillende tabletter som du svelger med litt vann. Det er ikke lenger vanlig å få en "likeglad" sprøyte eller tablett, men ved behov kan du også få beroligende tabletter. Anestesilegen vurderer hva som passer for deg i forhold til hvilken operasjons- og bedøvelsesmetode som er aktuell. Bruker du faste medisiner som skal tas, vil du ha fått beskjed om dette.

Svaksynt eller nedsatt hørsel?

Dersom du bruker briller, ser vi helst at disse legges igjen på rommet. Kontaktlinser skal tas av på rommet dersom du skal ha narkose, mens ved andre anestesiformer kan du beholde disse på.

Høreapparat kan du beholde til du er inne på operasjonsstuen.

Mobiltelefon skal ikke følge med til operasjonsavdelingen

Hva skjer når jeg kommer til operasjonsavdelingen?

Når du kommer, blir du tatt imot av anestesisykepleier og operasjonssykepleier. Navn, fødselsdato og en del andre opplysninger kontrolleres sammen med papirer. Du vil få innlagt en venekanyle (plastrør) i blodåren som brukes i forbindelse med bedøvelsen.

På operasjonsstuen blir du koblet til overvåkningsutstyr som hjelper personalet å følge nøye med på blodtrykk, hjerterytme, åndedrett og andre viktige funksjoner under operasjonen.

Hvem er til stede under operasjonen?

På operasjonsstuen vil dette personalet være til stede: kirurg, operasjonssykepleiere, anestesisykepleier og anestesilege. Alle har særskilte oppgaver under inngrepet slik at du blir tatt best mulig vare på.

Hvilke typer anestesi/ bedøvelse bruker vi?

Hvilken type anestesi du får er avhengig av hva du skal opereres for, og din helsetilstand for øvrig. Dette skjer etter vurdering av anestesilegen.

Lokalanestesi

Kun den delen av kroppen som skal opereres er bedøvet. Du er våken, men smertefri.

Sedasjon (beroligende)

I enkelte tilfeller er det også nødvendig å få slappe av i tillegg. Dette brukes ved operasjoner og prosedyrer som ikke er så smertefulle, men som kan være ubehagelige. Beroligende midler settes i en venekanyle i hånden.

Narkose

Ved narkose sover du dypt og er smertefri under operasjonen. Før du får sovemedisin får du puste oksygen gjennom en maske som plasseres over nese og munn. Sovemedisin gis i en venekanyle og søvn inntreer raskt. Under operasjonen gis hele tiden narkosemiddel, enten direkte inn i blodåren, eller som gass fra narkoseapparatet.

Spinalbedøvelse

Lokalbedøvelse settes via en tynn nål mellom to ryggvirvler. Du kan ikke bevege beina dine og kjenner ingen smerter, men du kan ofte kjenne berøring. Bedøvelsen varer i 2-4 timer og brukes ofte til kne- og hofteroperasjoner, samt ved noen gynekologiske og urologiske operasjoner. Oftest vil ryggbedøvelsen kombineres med sovemidler (sedasjon) slik at man ikke får med seg det som skjer under operasjonen.

Når vil jeg våkne fra narkosen/ sedasjonen?

Narkosemedisinene brytes ned av seg selv i kroppen, og du vil våkne en kort stund etter at vi har sluttet å gi deg disse. Anestesi-personell vil passe på deg hele tiden fra du kommer inn på operasjonsavdelingen, til du våkner og kjøres inn på oppvåkningsavdelingen.

Er det andre ting jeg bør vite?

Under operasjonen blir du liggende i en stilling som er nødvendig for å få utført inngrepet. Du kan bli øm i andre deler av kroppen enn der du har blitt operert. Dette er som regel ufarlig og forsvinner i løpet av noen dager etter operasjonen. Har du plager fra muskler eller skjelett, er det viktig at du gir beskjed til operasjonspersonalet før operasjonen.

På oppvåkningsavdelingen

Etter operasjonen kjøres du til oppvåkningsavdelingen. Der vil du bli tatt godt vare på av sykepleier som overvåker deg til du er klar til å reise hjem, eller bli flyttet tilbake på rommet. Når du er tilstrekkelig våken, får du igjen lov til å drikke og spise. Dersom du har vondt, vil du få smertestillende.

Vil jeg ha mye smerter etter operasjonen?

Smerter oppleves forskjellig og de forskjellige inngrepene medfører ulik grad av smerte. Du vil få smertestillende medisin når du trenger det, avhengig av type inngrep og anestesi. Du vil sjelden oppleve å være 100 % smertefri, men målet er at du kun skal kjenne lette smerter etter operasjonen.

Smertestillende behandling med tabletter er oftest et godt valg. De aller fleste har fått smertestillende tabletter før operasjonen, og dette vil mange fortsette med etterpå.

Ofte vil det bli gitt tillegg av smertestillende i venekanylen den første tiden etter operasjonen. Smertestillende effekt inntreffer raskt (innen tre til fem minutter).

Det er viktig at du forteller oss hvordan du har det slik at vi kan gi deg den smertebehandlingen du trenger.

Når får jeg lov til å drikke etter operasjonen?

Det er vanlig å være tørst når du våkner etter operasjonen og de aller fleste får drikke vann etter kort tid. Dersom man har fått narkose er det ikke uvanlig å føle seg sår i halsen de første timene etter operasjonen. Dette er ufarlig og går over etter kort tid.

Blir jeg kvalm etter narkose?

Noen pasienter blir kvalme som følge av narkosen, men du kan også bli kvalm av andre årsaker. Dersom dette skulle skje vil du få kvalmestillende medisin. Hvis du har vært kvalm i forbindelse med tidligere narkoser eller har lett for å bli kvalm (f.eks. bilsyk), er det viktig å gi beskjed om dette til anestesisykepleier eller anestesilege. Du vil da få ekstra kvalmestillende medisin for å forebygge kvalme.

Hvor lenge skal jeg ligge i oppvåkingsavdelingen?

Inngrepets omfang og type bedøvelse avgjør hvor lenge du trenger overvåking. Ved større inngrep (f.eks. etter RALP, hysterektomi eller protesekirurgi) ligger de fleste i to til tre timer før de flyttes tilbake til rommet. Noen trenger litt lengre tid. Ved mindre operasjoner ligger man oftest 60-90 minutter før man kan reise hjem. Dette vurderes av anestesilege og/eller den sykepleier som har ansvaret for deg den tiden du er i oppvåkingsavdelingen.

Lov om pasientrettigheter

Etter Lov om pasientrettigheter, § 3-2, har du krav på informasjon om mulige risikoer og bivirkninger ved behandlingen som gis.

Hjemreise

Du kan ikke kjøre bil selv, du må derfor før operasjonsdagen, avtale med noen om å bli hentet. Tidspunkt for henting er best å avtale etter operasjonen, du kan selv ringe fra sykehuset når hjemreise er avklart. Dersom du ikke har noen som kan hente deg, kan taxi være et alternativ. På generell basis anbefaler vi ikke kollektivtransport.

Du bør ikke kjøre bil den påfølgende dagen etter operasjon. Selv om du føler deg helt fin, kan du likevel fortsatt ha rester av narkosemidler eller smertestillende i kroppen.

Tilsyn

Dersom du skal opereres dagkirurgisk må du ha en voksen person sammen med deg fra du kommer hjem til morgenen etter. **Dette er en forutsetning for å kunne bli operert.**

Sjekkliste før operasjon

Før oppmøte til operasjon er det viktig at du har lest alle papirer og brosjyrer som du har fått fra sykehuset:

- Viktig informasjon til deg som skal opereres
- Eventuell informasjonsbrosjyre om din operasjon

Ta med til sykehuset:

- Faste medisiner, medisinliste, inhalasjon, diabetes utstyr el.
- CPAP/BIPAP maskin dersom du bruker dette

Viktig når du møter ved sykehuset for operasjon:

- Møte fastende og nydusjet

Viktig hvis du skal opereres dagkirurgisk:

- Ha en voksen sammen med deg fra du kommer hjem til morgen etter operasjonen
- Arrangere henting